

vůbec nejvýznamnější změnu tohoto zákona. Nejenže došlo k úpravě 34 článků z celkového původního počtu 64, ale návrh třetí novely sepsaný SAIC v roce 2009 byl nejdříve předložen odborné veřejnosti s žádostí o poskytnutí připomínek.³¹⁸ Jednalo se vůbec o první takový krok v celé historii moderního čínského zákonodárství. Tento zákon představuje primární předpis v otázkách ochrany ochranné známky. Vedle něj stojí další dílčí předpisy: předpis pro provádění zákona o ochranných známkách, opatření pro provádění mezinárodního zápisu ochranných známek podle Madridské dohody, pravidla pro kontrolu a vylepšování ochranných známek.³¹⁹

Mezi ostatní důležité mezinárodní dohody, které se týkají práv ochranných známek a jež Čína přijala, patří: Singapurská dohoda o známkovém právu, Smlouva o známkovém právu, Smlouva o ochranných známkách a v neposlední řadě Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek.³²⁰

3.2.2 Čínský známkový úřad

V období po založení Čínské lidové republiky byl správou celostátní registrace ochranných známek postupně pověřen Centrální úřad pro soukromé podniky a Ústřední orgán pro průmysl a obchod. Poté, co došlo k obnově SAIC v roce 1978, byl Úřad pro ochranné známky CTMO založen přímo pod SAIC, který je vrcholným orgánem pro oblast ochranných známek.³²¹ Ten má tak své pobočky na úrovni místních správních orgánů pro průmysl a obchod (dále jen AIC), přičemž každá AIC je složena ze dvou samostatných odborů, těmi jsou CTMO a TRAB.

Dle zákona o ochranných známkách CTMO je zodpovědný za registraci ochranných známek a s ní spojenou administrativu v celé zemi³²², je tvořen celkem 24 divizemi, které se starají o různou agendu. Vedle toho působí jako prvoinstanční orgán v jednotlivých řízeních před známkoprávními úřady, jako je například řízení o přihlášce ochranné známky či námitkové řízení. TRAB naopak zodpovídá za řešení sporů týkajících se ochranných známek, představuje výbor pro přezkum ochranných známek³²³ a je správním orgánem druhé

³¹⁸ Zákon o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³¹⁹ SAIC PRÁVO & REGULACE [online]. [cit. 12.09.2017]. Dostupné z <http://www.saic.gov.cn/sbj/sbjEnglish/LawsRegulations/>

³²⁰ Přehled právního a regulačního rámce pro duševní vlastnictví v Čínské lidové republice (PRC), 2014. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 17.09.2017]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/wipolex/en/outline/cn.html>

³²¹ SAIC [online]. [cit. 18.09.2017]. Dostupné z: <http://www.saic.gov.cn/sbj/sbjEnglish/>

³²² Viz čl. 2 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³²³ Viz čl. 3 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

instance ve všech správních řízeních v oblasti ochranných známek. Působnost a pravomoc známkoprávních úřadů je vymezena čínským známkovým zákonem. Procesními otázkami řízení se zabývají zčásti pravidla pro implementaci, především se však vychází z pravidel pro řízení před TRAB.

3.2.3 Známky

Čínský registrační princip je založen na tzv. systému first to file, což znamená, že ochrana vzniká pouze na základě formální registrace ochranné známky u příslušného známkového úřadu. Nelze tedy přiznat ochranu na základě důvodů dřívějšího užívání ochranné známky, pouze s výjimkou všeobecně známé známky, které bude později věnována pozornost. Čínský známkový zákon poskytuje ochranu známkám, které byly zapsány u CTMO, anebo prostřednictvím Mezinárodního úřadu v Ženevě (dále jen WIPO).³²⁴ Zákon rozlišuje známky podle účelu jejich užití, připouští známky pro výrobky (Commodity Trademark) či služby (Service Trademark). Vedle toho umožňuje registraci známkám kolektivním či certifikačním. Pokud by dva či více přihlašovatelů žádalo o zápis stejných nebo podobných ochranných známek pro stejné nebo podobné výrobky (v tomto smyslu výrobky zahrnují i služby), CTMO upřednostní přihlášku s dřívějším datem podání. Pokud jsou však přihlášky podány ve stejný den, předběžné schválení připadne ochranné známce, která byla dříve užitá, a žádosti ostatních budou zamítnuty.³²⁵ V tomto případě se tedy jedná o výjimečnou situaci, kdy se podpůrně užije systém first to use. Neregistrovaná označení, včetně těch, která čekají na zápis do rejstříku ochranných známek, nemohou být v rámci tohoto zákona chráněny, pouze s výjimkou všeobecně známých známek. Určitou ochranu je možné získat prostřednictvím jiných zákonů, jako je zákon smluvní či zákon na ochranu proti nekalé soutěži. Ačkoliv je registrace známky dobrovolná, u několika státem vybraných výrobků je registrace povinná, v opačném případě nesmí být takové výrobky uvedeny na trh. Jedná se především o tradiční čínské léky, chemické sloučeniny, antibiotika a jiné,³²⁶ seznam výrobků je vydáván SAIC.

Současný právní předpis definuje ochrannou známku jako jakékoliv označení, které se skládá ze slov, symbolů, písmen, čísel, trojrozměrných symbolů, kombinací barev, zvuku či jakékoliv jejich kombinace, pokud jsou schopné

³²⁴ Pozn.: Přihlášení ochranné známky v Číně mezinárodní cestou prostřednictvím WIPO je atraktivnější pro zahraniční přihlašovatele, protože je snadnější, levnější než přihlášení národní cestou prostřednictvím CTMO a eliminuje potřebu být zastoupen místní čínskou advokátní kanceláří.

³²⁵ Viz čl. 31 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 17.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³²⁶ Viz čl. 6 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 17.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

odlišit výrobky fyzické nebo právnické osoby nebo jiné organizace od ostatních.³²⁷ Každá ochranná známka, pro kterou je podána přihláška, musí mít rozlišovací způsobilost a nesmí být v rozporu s jakýmkoli předchozím právem nabytým jinou osobou. Ačkoliv by se mohlo zdát, že čínský známkový zákon je více benevolentní ve vztahu k tomu, co může být ochrannou známkou, právě z důvodu absence podmínky grafického znázornění, kterou nalézáme v právu českém, není tomu úplně tak, jelikož musí mít rozlišovací způsobilost, což právě v případě netradičních označení může být překážkou. Je zde uveden taxativní výčet znaků, přičemž alespoň jedním z nich musí být známka tvořená, některé známky, jako jsou slovní či obrazové, se ani bez jejich grafického znázornění neobejdou, v jiných případech je nutné vycházet z Pravidel pro implementaci³²⁸, která se použijí například v případě známky zvukové. K vůbec první registraci zvukové známky došlo v roce 2016, která představovala zahajovací zvuk mezinárodního čínského rádia. V této věci bylo konstatováno, že aby zvuková známka mohla získat rozlišovací způsobilost, je nutno ji dlouhodobě užívat za tím účelem, aby dosáhla rozlišovací způsobilosti. V rámci průzkumového řízení může být přihlašovatel požádán k důkazům, které by měly tuto skutečnost doložit.³²⁹ Zde narážíme opět na situace, kdy může být u řízení o zápisu podpůrně užit systém first to use, zejména pokud jsou přihlašována netradiční označení, kde bývá nejčastěji namítáno, že postrádají rozlišovací způsobilost. Čínský známkový zákon ve své poslední novele zakotvil, že zásada dobré víry musí být dodržena v přihlášce ochranné známky, a dále uvádí, že každý, kdo si zaregistruje ochrannou známku, je zodpovědný za kvalitu výrobků, které jsou pod takovou známkou nabízené. Pokud by docházelo ke klamání spotřebitele, může být prostřednictvím SAIC na všech jeho úrovních prostřednictvím správy ochranných známek zastaveno jakékoliv konání, které vede k takovému klamání. Ovšem ustanovení tohoto zákona již dále neříká, co lze za takové klamání považovat.

Pokud dojde k zápisu známky do rejstříku ochranných známek, počíná ochrana ochranné známky běžet okamžikem jejího zápisu. Platnost ochranné známky je stanovena na dobu deseti let od její registrace, přičemž je možné ji neomezeně prodloužit o dalších deset let. V případě, že majitel ochranné známky hodlá pokračovat v jejím užívání, je nutné žádost o obnovu podat do dvanácti měsíců před vypršením platnosti, dodatečné prodloužení lhůty o dalších šest měsíců je povoleno. Pokud by ochranná známka nebyla řádně

³²⁷ Viz čl. 8 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³²⁸ Předpisy pro provádění zákona o ochranných známkách Čínské lidové republiky, poslední revize 2014.

³²⁹ Birth of the First Sound Trademark in China, 2016 [online]. [cit. 19.09.2017]. Dostupné z: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=4858ced4-0538-4f4b-b344-3cb843b2c9d4>

využívána pro výrobky či služby, pro které byla zapsaná, do 3 let od jejího zápisu, může to být později důvodem k jejímu zrušení.³³⁰

3.2.4 Druhy známek

Právní úprava certifikačních a kolektivních ochranných známek je v Číně specifická tím, že jsou upraveny ve více právních předpisech. Obecnou právní definici těchto známek poskytuje čínský známkový zákon. Tato definice je dále rozšířena v Pravidlech pro implementaci a pravidlech pro registraci certifikačních a kolektivních známek vydaných SAIC ze dne 17. dubna 2013, která určuje nejen to, za jakých podmínek je možné takové známky registrovat, ale zároveň stanoví, že zeměpisná označení musí být zaregistrována jako kolektivní či certifikační známky, dále označení původu jako certifikační ochranná známka.³³¹

Kolektivní ochranná známka je označení, které je registrováno jménem skupiny, sdružení nebo jakékoliv jiné organizace (dále jen „skupina“) pro užití v podnikání jejími členy a označení členství v takové skupině.³³²

Certifikační ochranná známka představuje v podstatě záruku kvality konkrétních výrobků nebo služeb. Jedná se o označení, které je spravováno organizací, která vykonává dohled pro určitý druh výrobků nebo služeb, které jsou užívány jednotlivci či společnostmi odlišnými od této organizace. Organizace udělí souhlas k takovému užívání, jen pokud jsou splněny určité standardy vztahující se na původ výrobků, suroviny, způsob výroby, jakost nebo jiné specifické vlastnosti těchto výrobků či služeb. Například certifikační známka „Čistá vlna“ je registrována Mezinárodním sekretariátem vlny a každý, kdo dostane souhlas od sekretariátu, může používat tuto certifikační známku.³³³

Všeobecně známá známka znamená, že získala vysokou reputaci a vliv na spotřebitele prostřednictvím rozsáhlého a nepřetržitého užívání a byla uznána jako známka, která je známá příslušné části veřejnosti, na základě čehož může dosáhnout širší ochrany. Ačkoliv čínský známkový zákon nevylučuje získání statutu všeobecně známé známky jak pro zapsaná, tak i nezapsaná označení, tak získání statusu všeobecně známé známky u neregistrovaného označení bývá spíše vzácností. Čínský známkový systém nenabízí žádnou jednotnou definici, která by stanovila, co lze považovat za všeobecně známou známku. Je to ponecháno na samotném uvážení příslušných orgánů. Proto, aby mohla být

³³⁰ Pozn. autora: Český známkový zákon uvádí lhůtu 5 let.

³³¹ Measures for the Registration and Administration of Collective Marks and Certification Marks [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=6373>

³³² Viz čl. 3 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³³³ SANQIANG, Qu. *Intellectual Property Law in China*. Wolters Kluwer International BV, The Netherlands, 2012, s. 356. ISBN: 978-90-411-3353-3.

ochranná známka prohlášena za všeobecně známou známku, přihlíží se zejména k těmto skutečnostem: (1) stupeň uznání ochranné známky mezi příslušnou částí veřejnosti; (2) doba, po kterou má být známka užívána; (3) trvání, rozsah a zeměpisná oblast reklamy ochranné známky; (4) záznamy o ochraně ochranné známky jako všeobecně známé ochranné známky; a (5) všechny další relevantní faktory prokazující dobré jméno ochranné známky.³³⁴ V Číně dochází k uznání všeobecně známé známky prostřednictvím správních orgánů SAIC a TRAB, anebo v soudním řízení.

3.2.5 Důvody zápisné nezpůsobilosti

Čínský známkový zákon obsahuje kromě pozitivního vymezení ochranné známky, kdy stanoví, jaké označení může být registrováno jako ochranná známka, také negativní vymezení. Za účelem zjištění, zda určité označení je schopné zápisu, je nutno zkoumat negativní vymezení, které určuje, co nemůže být ochrannou známkou na základě taxativního výčtu absolutních a relativních důvodů zápisné nezpůsobilosti.

Absolutní důvody zápisné nezpůsobilosti jsou takové, pro něž je označení automaticky vyloučeno ze zápisu do rejstříku ochranných známek a tyto důvody nelze překonat. Specifikem pro systém ochranných známek v Číně je, že tyto nedostatky jsou zkoumány jak z pozice samotného CTMO, tak rovněž se jich může dovolávat jakákoli osoba, a to ve lhůtě tří měsíců od zveřejnění přihlášky ochranné známky v rámci námitkového řízení.³³⁵ Absolutní důvody jsou rozděleny do tří hlavních okruhů a poté ještě do podsekcí. Žádné z následujících označení nemůže být ochrannou známkou.

1. Zakázané označení je takové, které je:

- shodné nebo podobné s názvem státu, národní vlajkou, symbolem nebo hymnou, vojenskou vlajkou, emblémem nebo písní nebo medailí Čínské lidové republiky;
- identické se jménem nebo znakem ústředních státních orgánů, jménem konkrétních míst, kde sídlí ústřední státní orgány; nebo takové, které je identické s názvem nebo návrhem významných budov;
- shodné nebo podobné s názvem státu, národní vlajkou, národním emblémem nebo vojenskou vlajkou atd. cizí země, s výjimkou souhlasu vlády této země;
- shodné nebo podobné jménu, vlajce nebo znaku mezinárodní mezivládní organizace, s výjimkou souhlasu vlády této organizace, anebo s výjimkou případů, kdy není pravděpodobné, že by takové označení uvedlo veřejnost v omyl;

³³⁴ Viz čl. 11 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. cit. 20.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³³⁵ Pozn.: Zde vidíme zásadní rozdíl oproti právu českému, kdy absolutní důvody zkoumá výhradně pouze ÚPV, který tak činí z úřední povinnosti.

- shodné nebo podobné s oficiální značkou nebo kontrolním razítkem, které označuje kontrolu a záruku, s výjimkou povolení k takovému označení;
- shodné nebo podobné symbolu nebo jménu Červeného kříže nebo Červeného půlměsíce;
- diskriminující jakoukoliv národní příslušnost;
- klamavé a existuje pravděpodobnost, že by mohlo klamat veřejnost, pokud jde o jakost, zeměpisný původ výrobku nebo jiné vlastnosti takového výrobku;
- škodí socialistické etice nebo zvykům, nebo má jiné nepříznivé vlivy.³³⁶

Ačkoliv čínský známkový zákon postrádá ve svém ustanovení absolutní důvod zápisné nezpůsobilosti, pokud nebyla přihláška podána v dobré víře, v čl. 7 tohoto zákona se píše, že jak veškeré přihlášky, tak i užívání ochranné známky se řídí dobrou vírou. Z toho důvodu lze usoudit, že požadavek dobré víry stojí nad tímto negativním výčtem, a je tedy kritériem vyšším. Dále zde chybí absolutní důvod pro odmítnutí označení ze zápisu, které je v rozporu s morálkou či veřejným pořádkem. Těžko lze posoudit, zda poslední, výše zmíněný důvod by mohl být jeho určitým ekvivalentem.

2. Označení s nedostatkem rozlišovací způsobilosti je takové označení, které je:

- tvořeno obecným názvem,
- pouze určuje kvalitu, základní složení, funkci, užití, váhu, množství nebo jiné znaky výrobků, pro které je označení užíváno,
- nemá dostatečnou rozlišovací způsobilost.

Jedná se o taková označení, která jsou příliš obecná a postrádají rozlišovací způsobilost. Pokud však jakékoliv označení z výše uvedeného nabude rozlišovací způsobilosti na základě jeho užívání, může být pak schopné zápisu do rejstříku ochranných známek.³³⁷

3. Zakázané trojrozměrné označení je takové označení, které je:

- tvořeno výlučně tvarem výrobku, který je nezbytný pro dosažení technického výsledku, anebo které dává výrobku podstatnou užitnou hodnotu.³³⁸

Stejně jako v právu českém i zde je snahou zákonodárce vyloučit možnost kolize s jinými průmyslověprávními instituty, zejména technickými

³³⁶ Viz čl. 10 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³³⁷ Viz čl. 11 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³³⁸ Viz čl. 12 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 11.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

řešeními. Jelikož pokud by bylo možné zápisem ochranné známky chránit i technické znaky, bylo by možné získat patent bez časového omezení.

Relativní důvody zápisné nezpůsobilosti naopak představují práva třetích osob, která by tak mohla být dotčena registrací ochranné známky jiného přihlašovatele. V čínském známkovém zákoně je zakotveno celkem devět důvodů relativní zápisné nezpůsobilosti. Přihlašované označení se nezapiše do rejstříku zejména tehdy, pokud:

1. je shodné nebo podobné nezapsané všeobecně známé známce a má být přihlášeno pro stejné nebo podobné výrobky,
2. je shodné nebo podobné zapsané všeobecně známé známce bez ohledu na to, pro jaké výrobky či služby má být zapsáno,
3. je shodné nebo podobné starší ochranné známce a má být zapsáno pro stejné nebo podobné výrobky či služby,
4. porušuje přednostní právo jiného subjektu,
5. porušuje právo s podstatným vlivem jiného subjektu,
6. přihláška byla podána zástupcem na jeho vlastní jméno,
7. podání přihlášky bez dobré víry,
8. obsahuje zeměpisné označení, které nepochází z dané oblasti a je schopné klamat veřejnost.

Relativní důvody výše zmíněné jsou do jisté míry velmi podobné důvodům, které nacházíme v právu českém. Nacházíme zde však aspekty, které jsou pro tento systém specifické, zejména se jedná o uplatnění námítky na shodnou či podobnou ochrannou známku (ad 3), kdy může CTMO sám takovou přihlášku zamítnout, kdežto český zákon k tomu opravňuje pouze majitele starší ochranné známky. Čínský zákon o ochranných známkách sice nepřiznává ochranu nezapsaným označením (s výjimkou známek s dobrým jménem), ale poskytuje dva relativní důvody (ad 4, 5) s cílem vyloučit označení, která by mohla práva takové známky ohrozit. První z nich poskytuje ochranu subjektu, jenž může získat přednostní právo v rámci PUÚ na základě podání přihlášky ochranné známky v zemi, která je jejím signatářem (6 měsíců běží od podání takové přihlášky). Druhým z nich je důvod, který má za cíl chránit majitele označení, které ačkoliv nedosáhlo všeobecné známosti, má podstatný vliv.³³⁹ Zde je ovšem na samotné jurisdikci orgánů, jakým způsobem bude vykládán význam slova „podstatný vliv“. Posledním specifikem je, že zákon připouští podání námítky tam, kde byl přihlašovatel ochranné známky zastoupen zástupcem, který tak učiní přihlášením pod svým jménem (ad 6), zcela záměrně.³⁴⁰

³³⁹ Viz čl. 32 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 23.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321

³⁴⁰ Viz čl. 32 zákona o ochranných známkách, poslední znění z roku 2013. In: *WIPO lex* [online]. [cit. 23.09.2017]. Dostupné z: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=341321